

**Henriette de Wasabourg, anecdote
historique. Kort underrättelse om
grefwinnan af Wasaborg; af abbé de .
Öfversättning. Götheborg, tryckt hos Lars
Wahlström, kongl. priv. boktr. 1783.**

Göteborg
1783

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

WASABORG, H. af

Ex. A

Ex. A

HENRIETTE
DE
WASABOURG,

Anecdote Historique.

Biogr.
Sv.
(Br.)
1700-1829

Kort
Underrättelse
Om
Grefwinnan
Af Wasaborg;
af

Abbé de * * *

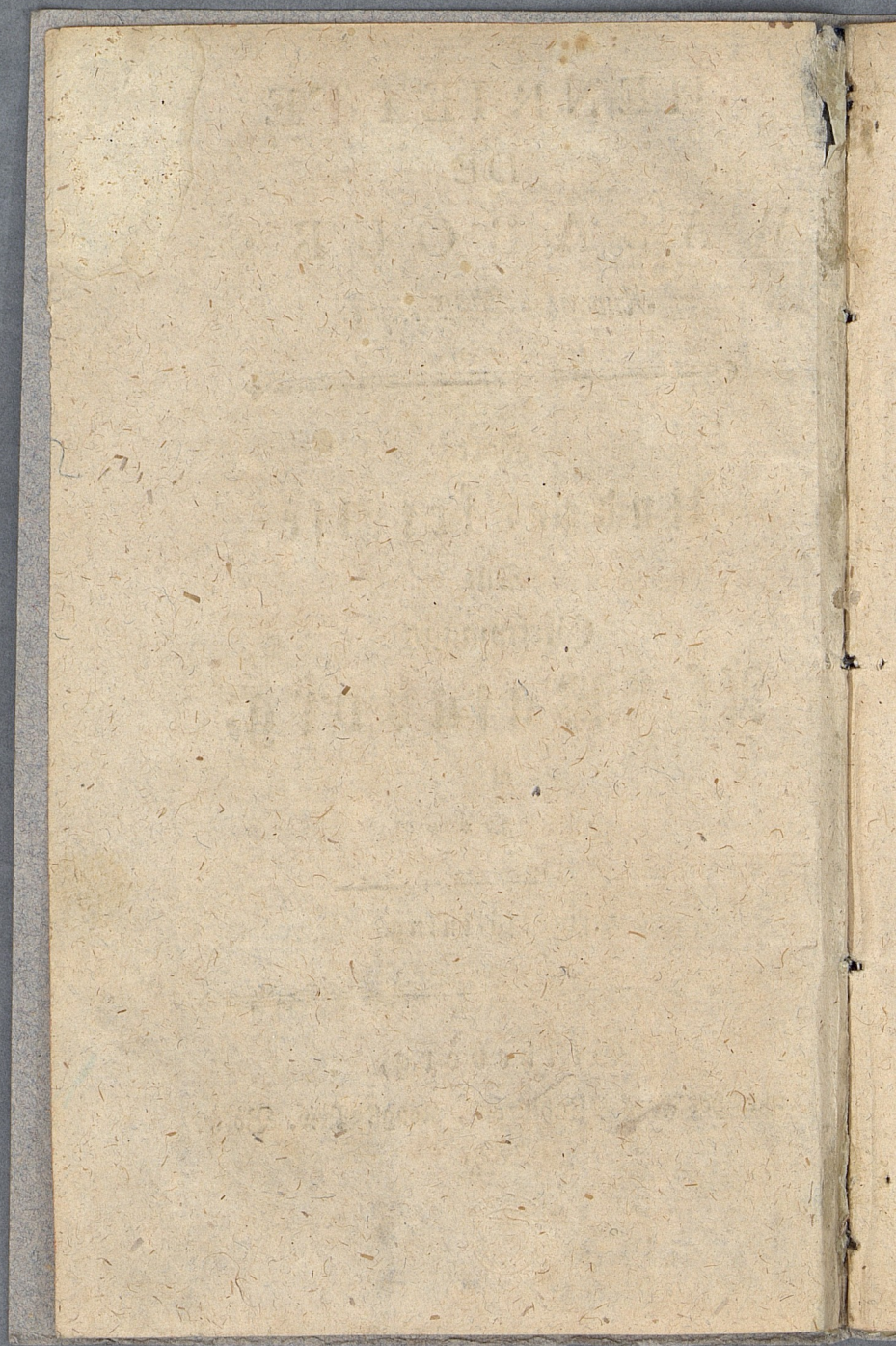
Öfversättning.

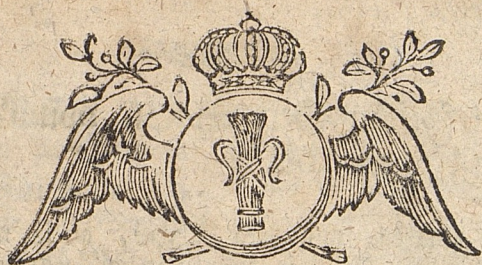

Gotheborg,

Tryckt hos Lars Wahlström, Kongl. Priv. Boktr.

1783.

Herr Abbén dé * * * Företal.

Allmänheten kan ännu icke utan rörelse påminna sig, det som år 1777 berättades i Tidningarne, om en Grefwinna af **Wasaborg**, funnen uti en Westphalisk by, i största uselhet. Jag war altifrån den stunden ganska nyfiken at få weta rått sammanhanget af denna Historien, och smickrade mig alltid, at få läsa något widare derom; men då jag såg mig be- dragen i mit hopp, erinrade jag mig Herr Baron **von L = =**, med hwilken jag i Paris hade warit ganska bekant, och skref til honom på Stock- holm. Desz swar, som jag kort derefter erhöil, syntes mig altför märkligt, til at icke gifwa All- mänheten del deraf, hwartil Herr Baron defutom gifwit mig tillstånd. Jag smickrar mig, at de, som äro nämnde i detta bref, icke förtvyla, at jag gjort det allmänt; de saker, som det innehåller, äro al- tid hedrande för dem; och hwad säkerheten häraf angår, stadfästes den fullkomligen af et bref ifrån Herr Baron **von Münster = Landegge**, som finnes strax efter Herr Baron **von L = = S**, hwaruti lemnas det tillstånd, jag begärt, at få trycka denna Anecdote.

Bref ifrån Herr Baron von E
 til Herr Abbén dé * * *

J begären, min kåra Abbé, at få weta om-
 ståndigheterna af den olyckliga Grefwinnans
 af Wasaborg öde; twiswelsutan är Hennes
 historia nog märkelig at förtjena Eder upmärksam-
 het; men hon har warit så litet kånd här i Lan-
 det, at om Ni hade wåndt Eder til någon annan
 än mig, hade eder nyfikenhet icke blifwit tillfreds-
 ståld. Jag har mycket umgått med Herr Baron
 von Münster, under des wistande i mit Få-
 dernesland, (J weten, at det är han, som gaf Ko-
 nungen underrättelse om denna olyckliga afkomlin-
 gen af wåra odödeliga Gustaver,) och som jag,
 enligt min syftla, måste wåra i Konungens råll-
 skap, der Baronen åfwen ståndigt war, har jag
 haft bättre tillfälle, at kånna denna saken än nå-
 gon annan, som icke warit så nära bekant med
 Herr Baron. Imedertid skulle jag haft möda
 noga, at fullkomligen tillfredsstålla Eder, om jag icke
 påmint mig, at Herr Baron von Münster
 lemnat til Hans Majt et litet manuseript, som in-
 nehöll et utdrag af afl. Grefwinnans af Wa-
 saborg historia, hwilket Konungen begårt af ho-
 nom. Jag har då budit til, at skaffa mig det,
 och det är af detta manuseript och några åfwen så
 trovårdiga berättelser, dem jag kunnat samla, som
 jag hämtat det J här sån låsa.

Gustaf Adolph, Sveriges Konung, hade med sin Maitresse, gemenligen kallad Grefwinnan **Margaretha**, (Dotter af en Holländare, Directeur wid Swenska Fiskerierna) som dog uti gode året på Bergaholm, nära wid Stockholm, en enda Son, som föddes 1614, och kallades i början endast **Gustaf Gustafsson**. Hans fader, Konungen älskade honom ganska högt, och drog all nöjelig omsorg för des upfostran; Han skickade honom år 1631 til Academien uti Wittenberg i Saren, hwaräst han wistades tils Konungens död, hwarefter Drottning **Maria Leonora** skickade honom, med des Förmyndares, den store Cancellern **Orenstiernas** samtycke, til Baron von **Irhausen**, då Fältmarskalk wid Armeen i Nedra Saren, hos hwilken hon i synnerhet recommenderade honom, såsom en yngling, wärdig det höga blod, hwaraf han härstammade, och som wisade största hog för krigswäsendet. År 1634 begaf han sig til Swenska Armeen, commenderad af Hertig **Georg af Lüneburg**, hwaräst man gaf honom Risländska Regimentets och samma år, insatte Swenska Regeringen, under Drottning **Christinas** mynderårighet, enligt **Gustaf Adolfs** yttersta wilja, honom uti Biskopsdömet **Osabrück**, der han werkeligen hyllades af några Domberrar och af Adeln. Han bewistade derpå slagningen wid **Nördlingen**, och sedan han der inlagt mycken ära, wände han tillbaka

til Westphalen. När Keiserliga Armeen år 1636
 under Grefwe **Jan Götz** belägrade Osnabrück,
 skandade han sig at bispringa Staden, och tillika
 med Marskalken **De L'Isle** tvingade fienden,
 at uphåfwa belägringen. Sedan förde han sit Re-
 gemente til Huswud-Armeen, under Fältmarskalken
Baner, och efter dennes död war han närwa-
 rande, då Wolfenbüttel blocquerades; men emedan
 han råklade i owänskap med sin Öfwerste Lieutenant
Jordans, reste han tillbaka til Osnabrück, hwar-
 ifrån han år 1646 begaf sig til Sverige, då
 Drottning **Christina** gjorde honom til Grefwe
 af **Wasaborg** och **Nystad**, och utnämnde ho-
 nom tillika til Rikets Råd. År 1648 reste Gref-
 wen af **Wasaborg** igenom Pommern, och begaf
 sig til Freds-Congressen, som hölts i Osnabrück,
 hwaråst han, då Drottningen icke wille understödj-
 a, och Francke Ambassadeuren, Grefwe **D'Waux**
 satte sig emot honom, lemnade Biskopsstiftet Osa-
 brück. Til at så mycket lättare bringa honom til
 detta affägande, hade man året förut gifwit honom
 och des manliga arfwingar Amtet och Staden **Wil-**
deshausen uti Brehmen, hwilket den 1 Novemb.
 1649 äfwen sträcktes til des efterkommande på qwins-
 sidan, och stadsåstades flera gånger; men detta war
 föga skadestånd för den förlust han lidit. Sedan
 Westphaliska freden blifwit slutad, reste Grefwen
 åter til Sverige, hwaråst han sökte Stor-Admirals-
 ämbetet, som blef gifwit til Gref **Gabriel Oren-**
stjer

strierna. Detta afflag, hwilket han icke wän-
rade sig, satte honom i förtwiflan, och gjorde, at
han med största skynsamhet wände om til West-
phalen. Här affade han sig den 12 Nov. 1652
helt och hållit Biskopsstiftet Snabrück til Grefwe
Frans Wilhelm af Wartenberg, som fått
flåsta rösterna uti Capitlet, och fick derpå de 80,000
Tyska Riksdaler, som blifwit honom lofwade, i kraft
af en särskild förening. Han begaf sig då til
Hundlosen, et gods, som han til hälften köpt,
och til hälften tagit af **Schadiska** slågten, och
hwaräst han låtit bygga et präktigt slott. Des wi-
stande der war icke långwarigt; förtård af äregi-
righet, förtret och bekymmer, war han ganska hul-
lig; och då han den 25 Nov. 1653 hade rest
til **Wildeshausen**, blef han angripen af blod-
störtning, som dödade honom inom några timar.
Hans lif, som, efter hwad Herr Baron **Von**
Mönster försäkrat mig hafwa hört af des Dot-
ter-dotter, wåge 400 Skälv. eller et skeppund, blef
förde til **Wismar**, och sedan således til **Stockholm**
at begrafwas i Riddarholms Kyrkan, som är Kung-
liga Slågten och Seraphimer-Riddarnes graf-
ställe. Grefwen af **Wasaborg**, efter det jag
kunnat samla af hans character, war djerf och til-
tagfen, full af mod och ära, men enwis och hög-
modig. Han gjorde sig alla dem til owänner, som
uti honom skyddade **Gustaf Adolphs** Son,
och wid slutet af sin leswad spelte han icke den

person, hwartil födslen tyktes ernat honom. Han war förmåld med **Anna Sophia**, Dotter af Gref **Herman** af **Wied** och **Kunkel** och **Elisabeth Julia** af **Hohen-Solms**, som lefde til år 1692. Af årskilliga barn öfwerlefde honom endast tvåanne:

1) **Christina**, född 1644, förmåld med **Baron Waldemar Wrangel**. Hon dog år 1709 uti **Königsberg** i **Preußen** af pesten, som då härjade detta Rike. Des enda Dotter **Polizdora Aurora** rymde utur Föräldrarnas hus, och sedan hon blifwit gift med **Starosten**, Gref **Hogislaus Oginsky**, antog hon **Catholska** läran. Af detta äktenkap föddes **Theodora Goziska Oginska**, död i **Lybeck** 1719, som varit gift med Gref **Carl Gustaf Düker**, fader til Fru Grefwinnan **Rosen**, som ännu lefwer, och farfar til Hr Hofmarskalken **Falkers Fru**.

2) **Gustaf Adolph**, arswinge til öfwerlefworna af sin Fars ägendom, men icke af des smille. Många olyckor träffade honom, hwilla han til en del ädrog sig igenom sin sorglöshet och oförstånd. **Biskopen** af **Munster**, den riktbare **Bernard** af **Galen**, skickeligare at föra wårjan än **Biskopsstafwen**, hwilken, född uti et fångelse, gick derutur til **Hollands** förfräckelt, och ödelade sit **Fädernesland**, borttog under Grefwens minderårighet **Amter Wildeshausen**, och förstörde des **Slott**. Och då **Carl** den elfte verkstälde den

den ryltbara Reductionen, förlorade Grefwen af **Wasaborg** de ägendorar, som han hade i Sverige. Sedan han således efter hand förlorat större delen af sin ägendom, hade han icke mer öfrigt än godset **Hundlosen**, hwilket han äfwen bortmiste igenom en proces med **Schadiska** slågten. I ganska medelmåttiga willkor tilbragte han sina öfrige dagar, på gården **Hinslage**, nära wid **Wildeshausen**, och dog der år 1732. Det har alltid förefallit mig besynnerligt, at **Carl** den tolfte, som så högeligen beundrade **Gustaf Adolph**, icke gjorde något för des **Soneson**. Det är swårt at finna annan orsak härtil, än dennes ringa suilles gäfwor, och medfödda sorglöshet, som gjorde, at han högre aktade en stilla lefnad, än det lyster, hwaruti hans härkomst hade bordt ställa honom. Hans Gemål, **Angelica Catharina**, Dotter af **Georg Wilhelm**, Grefwe af **Linange Westerburg** och **Sophia Elisabeth** af **Lippe-Detmold**, lodde honom 16 barn.

1) **Carl Wilhelm Fredric**, Officera-re wid Kejsert. Armeen, dog uti **Cremona** 1696.

2) **Christina Johanna**, dog i sin barndom.

3) **Gustaf Adolph**, död 1705; **Capitaine** uti Kejsert. tjenst.

4) **Sophia Charlotta**, föddes och dog uti **Westerburg**.

5) **Hindric Oreo**, Öfwerste. Lieutenant uti **Swenskt** tjenst, slagen på **Den Usedom**. 6) **L.**

6) **Eleonora Catharina**, antog Catholiska Religion, gifte sig med Hr **Reiffenberg** uti **Coblenz**, och dog utan barn.

7) **Georg Mauritz**, född 1687, studerade uti **Brehmen**, **Herborn** och **Gießen**, utan at dersföre blifwa lärjare. Han blef enda arfwingen af Fadrens lilla ägendom, och utarmade sig igenom råtttegångar; och sedan han aldeles förlorat den, som fördes emot **Schadiska** släkten, blef han tvungen at affstå godset **Hundlosen**, hwaråst han lät nedrifwa det stora slott, som hans Farfar byggt, och hwarföre **Schaderne** bödo honom en hederlig summa, hwilken hans enwighet wågrade at emottaga. Han lefde sedermera i **Qsnabrück** af en liten pension, och dog år 1751, sedan han länge warit uti en sinnes-svaghet, som mycket liknade galenskap.

8) **Mauritz Adolph**, född 1689, gick först i tjenst hos Hertigen af **Würtemberg**, och Konungen af **Sardinien**; men af nit för Lutheriska läran gick han utur denne senares, trädde i Swenskt tjenst, och blef Öfwerste-Lieutenant wid **Södermanlands** Regemente. Han war twänne gånger gift, första gången med **Catharina**, Gref **Gabriel Orenstiernas** Dotter, och andra gången, med **Christina**, Dotter af **Baron Carl Sparre**, med hwilken han hade twänne barn, som dödde i sin späda ålder. Man anklagar honom gementligen såsom den, der igenom sin oförsigtiga tapperhet warit

ota

orsak til Slagningens förlust wid Wilmanstrand, i det han satte sig i spetsen af sit Regemente framföre Swenska Artilleriet, hwars werkan han således hindrade; men General **Manslein**, som beskrefwer denna Batalien, gifwer honom icke skulden, men wäl förebrår han honom, at hans ostyriga tunga varit orsaken til den hårdhet, hwarmed man i Ryssland handterade Swenska fångarne. Han dog strax efter hemkomsten från Siberien.

9) **Beata Theresia**, dog i barndomen uti Hundlösen.

10) **Augusta** och

11) **Fredric Waldemar**, således.

12) **Sophia Elisabeth Christina**, född 1694, förmäldes 1716 med **Henning v. Strahlenheim**, Gouverneur uti Zweibrücken, dog år 1731, och lemnade tvåanne barn, en son **Gustaf Henning**, verkelig Fältmarskalk i Frankrike, och **Catharina Sophia**, gifte med Baron Sparre.

13) **Henrietta Polyxena**, som är wår Hjeltriuna

14) **Sophia Magdalena**, gifte med en Capitaine **Plaz**, och död utan arfwingar.

15 och 16) **Tvåanne Döttrar**, som dödde i spädaaste åldren.

Af hela denna talrika Grefwe **Gustaf Adolphs** famille, har Fru **Strahlenheim** endast lemnat haru efter sig, och namnet af **Wasaborg**

borg har aldeles utfloknat. Den af dessa barnen, hwars öde utan morsfjelse varit det bedröfligaste, och som undergått alla lyckans omväxlingar, war **Henrietta Polyrena**, som, rålad i yttersta uselhet, mistånd och glömd, hade at tacka **GUSTAF** den tredjes wälgörande för sin lycka, på slutet af sin lefnad, och för glömskan af sina olyckor.

Henrietta Polyrena föddes den 22 Febr. 1696 på Slottet Wexterburg hos sin Morsfader, Grefwe **Linange**; hon tilbragte der sina första lefnads-år, och skildes ej derifrån, förr än hon följde sin Syster, som blef gift med Gouverneuren i Zweibrücken. Der blef hon belant med **Stanislaus Lescinsky**, och med hans Dotter, sedermera Drottning i Frankrike; och om man skal tro, hwad hon sjelf sade derom, så war denne Philosophiske Monarken icke känslös för hennes behagligheter. Om hon swarade til hans ömhet, derom kan man icke döma. Hennes åttatjio-åra blygsamhet har åtminstone icke welat medgifwa det. Så mycket har hon likwäl tillstått, at då Konungen lemnade sit lugn, och kom at taga afsked af henne, omfamnade han henne ganska ömt, i det han utgjöt heta tårar. Grefwinnan underhöll några år breswårling med Drottningen af Frankrike, af hwilla man, oakadt alla forskningar, icke kunnat få något spår. Hon försäkrade ofta, at Drottningen tilbudit henne et af de bästa Klosstren

strem i Frankrike, om hon welat antaga Catholiska
 Religion, och blifwa Nunna, men at en Sone-
 sons-Dotter af **Gustaf Adolph**, som varit
 den ifrigaste försvarare af Lutheriska Lärnan, war
 allför nitiss, til at låta föledda sig. Om detta
 är sant, som det synes wara, och som Drottningens
 character gör det sannolikt; har hon gjort Re-
 ligionen et stort offer, och kunde få et rum, jämte
 den heliga Brigitta på vår Martyr-lista; men då
 skulle det wara Arkebiskopens sak i Upsala, at can-
 nonisera henne, ty Påfwen gjorde wißt icke något
 derwid. Kan ock hånda, at vår Hjeltinna icke
 varit så beständig, om Drottningen, i stället för
 et Nunne-kloster, tilbudit henne at gifra sig med en
 Öfwerste wid Dragonerne. En skickelig Mission-
 naire hade, som jag tror, föredragit detta medel til
 at omwända et Feuntimmer. Ehuru det nu wara
 må, förblef Grefwinnan likwål Lutherisk, och wän-
 de tillbaka til Westphalen. Hon wistades då hos
 sin slägt, men deras lefnadsfatt på Hingslage
 war så ängsligt, och deras wilkor så inskränkt, at
Henriette ej wille blifwa qwar der, utan begaf
 sig til sin Cousine, Prinsessan af . . . . Hon be-
 gynnade då öfwerstrida de ären, uti hwilka man plä-
 gar behaga; och som hon för egen del icke hade
 någon älskare, blandade hon sig uti Prinsessans
 Döttrars kärleks äfwentyr. Förmodeligen har hon
 icke altid varit blott älskadarinna. Då man up-
 hörer at behaga, uphörer man icke derföre altid at
 älska;

älska; men hon har ofta försäkrat, at naturen be-
 gäfwat henne med en fullkomlig kallsinlighet och
 äfwen med så mycken affmat för karlar, at hon be-
 höll sin dygd obefläckad til sit gode år, och följ-
 akteligen til sin död. Hennes unga Cousiner, som
 tänkte mera ensigt naturens lagar, och icke hade
 samma wederswilja för wårt kön, sökte medel at
 göra sit lilla Hof efter mögeligheten behageligt,
 och hade åtskilliga små äfwenlyx, hwars följder
 Grefwinnan hjälpte dem at dölja. En af dem,
 mindre försigtig, eller mindre lycklig, som, i brist
 på Kammarherrar i förmalet, blifwit twungen at
 stiga en wåning längre ned, befän sig igenom en
 lymmelaktig Jägares ofskicklighet i et tilstånd, som
 Kyrkan endast kan förbättra. Sådana händelser äro
 icke så aldeles sällsynta, och kunna icke eller wara
 det wid dessa små Hof, hwaråft högmod och stånd
 stundom blifwa twungne at wika för naturen . . .
 Man blef likwäl nödsakad, at söka dölja denna o-
 lycka för Prinseskan, hennes Mor. Wår Hjeltin-
 na, som i denna sak rådfrågades, föreslog en resa
 til Hunslage, som dess Slägtingar icke mera be-
 bodde, och hennes Cousine reste med henne. Detta
 olyckliga offer af sin oförsigtighet födde der en Dot-
 ter, som **Henriette** åtog sig at upfostra, sedan
 Modren rest tillbaka til . . . Prinseskan, under-
 rättad om sin Dotters fel, kunde med modta bringas
 at förlåta henne; men sedan hon ändteligen låtit be-
 weta sig dertil, föll hela hennes wrede på den
 stae:

stackars förtrogna, den hon aldrig mera wille se för sina ögon.

Den wänskap, som den olyckliga Grefwinnan fattat för sin Cousine och sin lilla pupille, som hon kallade **Johanna**, war egenteliga orsaken til den uselhet, som föll på hennes lott. Hon hade ännu något penningar, som hon samlat af åtskilliga små arfslotter, hwilka tilfallit efter åtskilliga Släktingar. Hennes Systers Fru **Stralenheim** hade, efter öfwerenskommelse, och med tilstånd af **Hannoversta** Hofwet, lemnat ifrån sig til henne en pension af tjugu pistoler. Hofwet uti Snabrück försäkrade henne efter sin Bröders **Georg Maurig's** död om en pension af lika summa, och Huset af . . . en årlig ränta af sex pistoler för den lilla **Johannas** upfostran. Hon wistades stundom uti en, stundom i en annan by, men alltid uti detta Amt, som tilförne warit des Förfäders arf, om ägande rätten hwartil hennes Systers arfwingar länge twistat med **Hannoversta** Hofwet. Til åfwenthys stod det ännu Grefwinnan fritt, at flytta til en eller annan af sina Släktingar; den lilla pension, som hon hade, kunde imedlertid knappast wara tilräckelig til des underhåll. Som hon wille leswa orwungen, hindrade detta henne, at taga et steg, som kunnat göra des öde mera säkert för framtiden. Desutom, som hon icke wille öfwergefwä sin pupille, serthor hon at leswa uti det låga tilstånd, uti hwilket hon så oförmärkt fallit. Den
up

upfostran, som hon gaf denna, war wäl icke af
 bästa slaget, antingen Modrens böjelser uplifrades
 hos Dottren, eller de sedo-reglor, hon fått, bidro-
 go dertil. **Johanna** hade knapt humnit öfwer
 barndoms-åren, förrän hon swarade til ungdomens
 oftyriga begär uti granlaget; et upförande, som twin-
 gade Grefswinnan at gista henne. Med den lilla ägen-
 dom, hon ägde, hade hon wisserligen kunnat finna
 et någorlunda anständig partie för **Johanna**;
 men som Grefswinnan alltid varit efterläten för kär-
 lekens swagheter, samtyckte hon til des gistermål
 med en bond-dräng, för hwilken stiekan fattat kär-
 lek, och hvars hela ägendom bestod i en liten kosa,
 dit Grefswinnan flyttade at bo med dem. Ifrån
 den stunden blef des tillstånd beklagansvärdt, och
 Baroneskan v. **Schöden**, Baron v. **Mön-**
sters Gaster, som då ägde Godset **Hundlosen**,
 tilböd henne åtskilliga gånger at wistas hos sig,
 men hwarcken hon eller andre wälgörande personer
 kunde bringa henne at samtycka dertil. **Johan-**
nas Man, en liderlig fyllehund, sann äfwen sin
 räkning at behålla henne hos sig, hvarsföre han ock
 satte sig emot alla de wälgörande affigter, som man
 hade med henne. Öförmäckt förstörde han det lilla,
 som hans Wälgörerska ännu hade öfrigt; och då
 ålderdom och bräcklighet förenade sig med olyckan,
 bragte han henne, oaktadt sin pension, hwaraf hon
 knappast kunde lefwa, til största ufselhet. Wid den-
 na tiden war det, Baron von **Mönster** blef
 nöd-

/a

nödsakad at resa til Hundloset, sedan han ärf
 Gudsset. Han hade ofta hört talas om den gam-
 la Grefswinnan, men antingen han twistade om hi-
 storiens sanning, eller af andra orsaker, öfwerhuga-
 des han ej derom förr än wid sin ankomst til
 Hundloset. Han påminnte sig då den olyckliga
 Utkomlingen af Wasa-blodet; och när han fick
 weta, at hon wistades uti en nära belägen liten
 by, ernade han just besöka henne, då hon förekom
 honom. Hon war blind, och kunde knapt stå
 sig fram. Hennes upförande war i början förbe-
 hållit och kallt. Hon trodde icke at en ung Karl
 kunde röras af et ättario-äriq Fruntimmers olyc-
 kor; men sedan Barons höflighet småningom kom-
 mit henne at förlora denna tankan, tilstod hon för
 honom under middagsmåltiden, at hon på lång tid
 icke smakat något särskt kött förrän nu; och at hon
 ansatt sig wära lycklig, då hon någon gång kunnat
 få fläsk eller salt kött. Baronen gjorde henne da-
 gen derpå et oförmodadt besök: det war wid mid-
 dags-tiden; i sällskap med sin Swäger, Grefwe
Fredric af Grönsfeld-Limburg steg han in
 uti ett loja; innerst uti denna war en låg, mörk
 och smutsig kammare, uti hwilken Grefswinnan bod-
 de. Något sådant husegeråd, som wänligen finnes
 hos en fattig bonde, utgjorde des hela prydnad: et
 bord utan duk, hwärpå stod et lerkärl med grofwa
 jord-frukter, war omgifwit af fyra til fem barn
 uti starkswor, en stor grof bonde och des hustru,
 den förenämnda **Johanna**, som, oaktadt sin ugel-

het, war ganska wacker. Grefswinnan, uti en smuts
 sig och wårdslös klädning, deltog i denna bekräftiga
 måltid. Baronen har ofta försäkrat mig, at han
 fann hos denna olyckliga så mycken likhet med
Gustaf Adolfs portraiter, et utseende som
 in jagade så mycken wårdnad, at han blef stående hele
 orörlig wid detta werkeligen intagande skådespel.
 Grefswinnan blef för et ögnablick stött af detta bes
 sök, men återtog snart sin munterhet, då hon märk
 te, at Baronen icke war kommen til at wisa henne
 något förakt, och talade med honom med et förtros
 ende, som hon icke behöfde ångra. Hon beklagade
 sig öfwer sit Wårdsfolks illacka upförande, och Ba
 ronens helt rörd af medlidande, tilböd henne at flyk
 ta til sig, hwilket tilböd hon åswen lofwade at emot
 taga, så snart hennes pupille, som nu war i wåls
 signadt tillstånd, blifwit förlöst; hon kunde icke be
 sluta at desförinnan öfwergifwa henne. Förwalta
 ren på godsiet Hundlosen fick uddiga besällningar,
 och man sökte på alt sätt at göra hennes sista les
 nads-år blidare. Ehuru stort nöje Baronens fann
 at bispringa Grefswinnan, märkte han nog, det åran
 at skydda den sista Telning af **Wasa**-blodet til
 hörde Monarken, som årst deras Thron och deras
 dygder, och skref til honom följande Bref.

Baron von Mönsters Bref til Konun
 gen af Sverige, dateradt Landegge den
 16 Dec. 1776.

Aller

Allernådigste Konung!

Då man gifwer wälgörande och råmådiga Med-
 narcker tillfälle at utöfwa dessa höga dygder,
 är det et det renaste offer, som är den högst wärs-
 digt, äfwen då föremålet dertill icke rörer dem, el-
 ler är oländt. Så mycket snarare wägar jag smic-
 kra mig at blifwa hörd, då jag inför Eder Maje-
 stäts Thron framställer den inäst rörande målning
 af mänskligt elände; då jag wägar anropa Eder
 Majestäts mildhet för en Afstomling af Konungarne,
 Edra Förfäder. Under en resa, som jag inligen
 gjort til et mit gods uti Hannover, hwilket från
 flera år tillbaka icke warit bebodt af min samille,
 har jag träffat en Grefwinna, **Henrietta Po-**
lyrena af Wasaborg, Grefwens af **Wa-**
saborg Sone-Dotter, hwilken war Konung **Gus-**
taf Adolphs naturliga son, uti en belägenhet,
 som är swår at beskrifwa. Eder Majestät behagar
 de föreställa sig den Siore **Gustafs** Sonesons
 Dotter ättatio et är gammal, stul, blind, bräcklig,
 utom all hjelp, bragt til at wistas uti en ufsel
 koja, som den sämsta bonde skulle twela at bebo,
 och som under alt detta med ståndaktighet drager
 sin olycka, och allenast med tårar möter det plum-
 pa folkets groffheter, som omgifwa henne, och som,
 för en liten pension, den hon njuter af **Hanno-**
versta Hofwet, hysa henne hos sig. På det högs-
 ta rörd af medlidande, har jag tilbudit henne mit
 bistånd; men hennes stulighet har allenast tillåtit

henne, at emottaga et hemwist, som är henne mins
 dre owärdigt. Allernädigste Herre! det tilhöree
 Arfwingen af den Store **Gustafs** dygder, wår
 Religions starkaste Stöd; det tilhöree Honom, at
 icke låta denna Store Konungens Sonesons dottet,
Wasars blod af så många Swenska Hjeltar, af-
 tynna i elände. Eder Majestät är rättwädig: I ären
 Edert folks Fader. I läret ock blifwa den olyck-
 liga Grefwinnans. Jag är okunnig om början til
 des olyckor; jag wet icke, hwarigenom hennes slägt
 förlorat sina Konungars nåd, och de gods, den
 ägde i Sverige; men om ock des förälldrar felat,
 måste wål et sextio års lidande hafwa utplånat et
 brott, hwar til hon äminstone är oskyldig; men om
 hon ock wore skyldig, Allernädigste Herre! huru
 angenämt skulle det icke wara at hämnna sig igenom
 wålgerningar!

Usskilliga gånger har Grefwinnan försökt at
 låta sin bön tränga sig fram til Eder Majestät, och
 i synnerhet til Höghstsalig Hans Majestät, Konun-
 gen Eder Fader; men har aldrig fått något swar;
 des böneskrifter hafwa aldrig hunnit til Thronen,
 Eder Majestät skulle hafwa hört henne. Eder
 Majestät skulle aldrig tillurit Sit hjerta för en
 olyckligs rop, som icke har annat förswar än sina
 tårar. Wärdigas, Allernädigste Herre, gifwa hen-
 ne en pension, som är tillräcklig för des utkomst,
 och öfwerensstämmande med des börd. Om det icke
 wore til Eder Majestät, som jag har den nåden at
 tala, så skulle jag säga, at den olyckliga Grefwin-
 nan

nan icke länge läver gagna sig häraf; men hwad Eder angår, Allernådigste Herre, så blar det Eder oro, at icke några år förut hafwa kändt Hennes olyckor. Jag drifvar tro, at min förbön warit o: nödig. Allernådigste Herre, I skolen trösta Grefwinnan på sina gamla dagar; med en fot i grafwen skal hon wälsigna Eder godhet, och bedja himmelen wälsigna Eder regering. Jag skal förena min röst med hennes, och med alla Edra Undersåtars, och långt ifrån de lyckliga Länder, öfwer hwilka Eder Majestät med så stor ära regerar, skal jag lyckönka mig, at hafwa bidragit til des wälgerningars utbredande, och at hafwa wägat en gång för Eder Majestäts fötter lägga de kånstor af undran och wördnad, som intil min lefnads slut uplifwa

Allernådigste Konung,
Eder Kongl. Majestäts

underdånigste tjenare,
Baron von Münster Landegge.

Den tanka, som Baronon gjort sig om Konungens ädelmed, tillåt honom icke at wara i bekymmer om sakens utgång, och följande swar, som han kort derefter erhöil, billigar hans förtroende.

Konung

Konungens af Sverige swar på Baron von Mönsters bref, gifwit Stockholm den 26 Jan. 1777.

Herr Baron von Mönster!

Jag har på det ömaste blifwit bestört och rörd af det bref, som I hafwen skrifwit mig til. Jag wiste icke, at en Afkomling af den Store **Gustaf** war til. Numu mindre wiste jag, at hon war bragt til det beklaganswärda tilstånd, uti hwilket I hafwen funnit henne. Edert upförande emot henne är så ädelt, så berömwärdt, at orden tryta mig til at betyga Eder den högaktning, som I hafwen ingifwit mig. Jag wet icke, hwem eders gerning mera hedrar, antingen eders hjerfa, eller den Store Konungens minne, hwars Sonsons dotter I hafwen uptagit. Jag beder Eder, at lemna inneliggande til sit ställe. Jag önskar stina tilfälle, at betyga Eder min erkänsla, för det I hafwen gjorde för henne. Gifwen mig tillkänna, om jag kan göra Eder någon tjenst, så skal jag göra det med oändeligt nöje. Jag beder Gud, at Han täcktes hafwa Eder, Herr von Mönster uti sit nådiga wård, och förblifwer

Eder wäl=affectionerade

GUSTAF.

P. S.

N. S. Uti brefwet til Grefswinnan ligger en Wärel; hwilket jag gifwer eder tillkänna, i fall de, som omgifwa henne Skulle willa misbruka densamma.

Uti detta bref, Skrifwit med Konungens egen hand, läg et annat til Grefswinnan, med en Wärel på 500 ducater.

Konungens af Swerige bref til Grefswinnan Henrietta Polyxena af Wasaborg; Stockholm d. 26. 1777.

Min Cousine!

Om I wiste huru stor wördnad och aktning jag bär-för den Store Gustafs minne, så Skulle I lätteligen kunna föreställa Eder huru ömt jag blifwit rörd af det tillstånd, i hwilket et omildt öde har bragt Eder. Det skal alltid förtrenta mig, at så sent hafwa blifwit underrättad derom, och Jag skulle vara otroöstelig, om I et ögnablick twiflade på den öma del, jag tager i alt det som rörer Eder. Om Eder höga ålderdom tillåt Eder komma til Swerige at sluta Edra dagar, Skulle jag der bereda Eder et boningsställe och en utkomst, som wore wärdig Eder härkomst, wärdig ästa telningen af en Slägt, af hwilken Swerige njutit så många wälgerningar. Jag beder Eder, at imedlertid emottaga detta lilla teken af min wänskap. Det skal hwart år förnyas, och I behagar gifwa Mig til-

Tänna, til hwad ställe det skal sändas. Om I ej
 jett åstunden något, beder Jag at I låten mig we-
 ta derom, och om det står i Min magt at upfylla
 Eder önskan, skal Min Skynsamhet betyga Eder
 den utmärkta wänskap, med hwilken jag är

Min Cousine,

Eder bewägne,
GUSTAF.

Utanskriften war:

Til min Cousine, Grefswinnan af Wasaborg.

Churu länge aflägsse Baronen war wid dessa
 breswens ankomst, kunde han likwäl icke uka sig
 det nöjet, at sielf wara bresbåraren. Då Grefsa
 winnan såg honom komma til Hundlösen, i en
 så kall årtid, och då man wiste, at han war sjes-
 keltari, gifwade hon strax, det han hade goda tidnings-
 gar at gifwa henne; detta oaktrade nödsakades han
 bruka största försigtighet, förän han berättade henn-
 ne den behageliga omwärling, som skede uti hennes
 lycka. Om det är smickrande at försötma en olyck-
 ligs öfriga dagar, at hafwa bidragit til at göra et
 Fenntimmers öde blidare, som under åttario år
 pröfwat alla lyckans omskiften; så bör det öqna-
 blick, då man ser denna werkan af sine omsorger,
 wara det aldrastilligaste. Baronens smakade det
 fullkomligen, och fann deruti sin belöning. Sedan
 första häftigheten af Grefswinnans glädje war förbi,
 wiste hon sig mera rörd af namnet Cousine, som
 Konuns

Konungen gaf henne, än af alle det öfriga, och denna känslan är ganska naturlig. Man kan föreställa sig et Feuntimmer, som wet sig wara Sones-sons-dotter af en den största Monark, och ser sig, oaktadt sin lysande härkomst glömd och okänd i en eländig koja, komma derutur i en hast, blifwa igenkänd och hedrad. En sådan belägenhet ursäktar et ögnablicks fåfänga; at således utbreda sine wälgerningar, ökar deras wärde. Huru många Furstar, om och den olyckliga **Henriettas** öde hade rört dem, skulle icke trodt sig gjort mycket, om de lätit sin Cancellor skrifwa henne et bref til, med en liten pension, mindre än den de gifwa den sämsta af sina Dansuser. **GUSTAF** den tredje förstod ganska wäl, at den som ledde sin härkomst från Konungarna Des förfäder, wäntade mer än en pension. Baronen hoppades kunna öfwer-tala Grefwinnan, at bo hos sig på godset Landegge, hwaräst des Gemäl, tillika med Fru Grefwinnan af Grönsfeld-Limburg, född **Löwenstein-Verthheim**, des Swärmoder wisstades. Der hade hon haft et anständigt sällskap och mera beqwämlichkeit än han kunde skaffa henne i en gammal byggning på Hundlosen; men allt war fåfängt, och under den förewändning, at hon uti et Catholiskt Land icke hade fri Religions-öfning, tillfredsstälde hon sin åstundan, at äminstone stadna uti granskapet med **Johanna**, som, oaktadt det hårdaste bemötande, alltid ägde des förtroende. Allt hwad Baronen kunde göra war at skaffa henne nöd;

wändig betjening, och at göra deß lefnad efter mö-
 jeligheten behagelig, och sådan, at Konungens af-
 sigter upfylles. När han frågade henne hwad
 särg hon åstundade på sit livrée, swarade hon ha-
 stigt: **Wasarnes**, och tycktes förtryta frågan.
 Utskönt hon war blind, upfylde man hennes öns-
 skan, och hennes betjent kläddes i detta Höga Hu-
 sets livrée, til at låta det lysa i et gammalt för-
 fallit stott i Westphalen. Den stackars Grefwin-
 nan njöt icke länge det lyckliga tilstånd, uti hwilket
 hon besan sig. Antingen ombyte af lefnadsfätt för-
 swagade deß hålsa, eller ålderdomen gjorde sin wan-
 liga werkan, öktes dock hennes bräcklighet dageligen,
 til deß hon, angripen af slag, dog efter några da-
 gars sjukdom d. 30 Octob. 1777, sedan hon nio
 månader njutit Konungens wälgerningar, och blef
 begrawen uti Socken-Kyrkan wid **Hundlosen**.

Det bleswe swårt at beskrifwa hennes cara-
 ctere. Wankelmod, sorglöshet och mistroende, som
 härrört af hennes olyckor, utgjorde wid slutet af
 deß lefnad förnämsta dragen i deß målning. Hon
 war knarrig; så många olyckor hade ingifwit henne
 et slags hat för människor. De gamlas mening,
 at deras tid warit bättre än wår, at werlden blir
 ju längre, ju wårre, war åsven hennes. Hennes
 godhet för **Johanna**, för hwars wål hon upof-
 frade sig, bewisa hennes goda hjerta; för öfrigt, stolt
 och högdragen, lemnade hon intet tillfälle at tala om
 sin Slägts förra högghet, och med ena foten i gras-
 wen försökte hon at kråla sig up på den ställning,
 som

som fåfången upreser. Man märkte hos henne ganska få spår af en god upförstran, och om naturen gifwit henne något snille, war det söga obladt af konsten. Hon war liten; men hade et ädelt utseende, och, så wida des bräcklighet kunde tillåta, et slags otwungit wäsende. Hon hade **Gustaf Adolphs** ansigtets-ställning, och besynnerligen hans näsa. Sådan är målningen af et Frontimmer, hwars öden ostridigt warit bland de underligaste, och som skulle gifwa bästa anledning til betraktelser öfwer mänskliga höghetens inter, hwarmed jag likwål icke wil beswära Eder. Efter sin begäran blef hon begrafwen hos sina Slägtningar i **Hundlosens** Kyrka, och **Baron von Münster** lät på egen kostnad upresa en grifwård af hwit marmor, som tillika med hennes Historia läzzer förewiga minnet af Hennes Höga Skydds-Herre. Man läser här följande inscription på Tyfka:

Hier ruhet,

Henriette Polixene, Gr. v. Wasabourg,
 Geb. d. 22 Febr. 1696. gest. d. 30 Oct. 1777.
 Ein abkömmling der Schwedischen Könige aus dem
 Geschlechte v. Wasa, und Urenkelin Königs
Gustav Adolph des Großen.

Ihres Vermögens beraubet lebte Sie 30 Jahre in der äußersten
 Armut, bis endlich König Gustaf 3. Ihr Unglück erfuhr und
 endigte: da Sie denn, mit Seinen Geschenken überhäufet,
 Ihren Großmüthigen Wohlthäter segnend, auf dem Hause
 Hundlosen ihr Leben ruhig und glücklich beschloß. Diese,
 einem jeden edlen Herzen heilige That des besten Monarchen,
 widmet dieses Denkmahl bis zu ewigen Zeiten

Georg Frenherr von Münster.

Herr zu Landegge und Hundlosen.

Es

Se der, min kära Wän, alt hwad jag kunnat samla af den historien, som I hafwen begärt af mig. Baron von **Mönsters** manuscrite är ganska kort; men af hans mundteliga berättelser har jag påmint mig så mycket, at jag kunnat fylla bristen, och jag har tagit för öm del i den olyckliga Grefwinnans öden, til at försumma at göra mig underrättad om hwad som varit märkeligt i des lefnad. Konungen talade sjelf gerna derom, och Baronen måste ofta för honom upprepa des händelser. Det han gjort för henne, beredde honom, utom Konungens och alt hederligt folks högaktning, det måst smickrande företråde; under des wijsande i Sverige gaf Konungen honom en präktig med diamanter besatt dosa, uti hwilken stod en wase eller den kärwan, som är detta Höga Husets wapen, til at förwara minnet af det bistånd, som han gifwit Des sista telning. Om Grefwinnan hade lefwat, ernade Konungen låta hämta Henne til Wismar eller Stralsund, och Herr Baron **Taube**, då han reste igenom Tyskland med H. K. H. Hertigen af Östergöthland, gjorde Henne detta förslag på Konungens wagnar, och begaf sig til Hundlosen för at derom öfwerlägga med Henne och Hr **von Münster**; men hon wille icke höra talas derom, och dog för hastigt för at kunna öfvertalas at lemna et Land, det hon, oaktadt de olyckor, hon der undergått, ännu älskade. Hwem skulle wäl hafwa sagt **Gustaf Adolph**, då han förestref det häfswande **Europa** Lagar, at des **Sone** sons

sons dotter skulle lesa i uheldet innerst i Westphalen? Hvilket ombytte af menneskelig høghet! ack! min Wån, huru många ädla händer arbeta icke i jorden eller äro utsträkte at begära allmosor, då deremot deras barn, som nyligen swingat sig up uti stoftet, i de högsta ämbeten, uti sin oförskämda prackt med orenlighet bestänka dem, hwars Föräldrars liwre de burit? Sådän är werlden, och sådän har hon altid varit; låtom oss då icke åtaga oss den försänta mödan at willa förbättra henne! Hwad jag skrifwit, kunnen I efter behag använda. Grefwinnan i sin graf läser icke beklaga sig deröfwer, och Hennes Wälgörare selade, om de förtryta derpå. Jag är m. m.

Baron v. *W* * *

Baron von Münster's Bref til Abbé
de * * *, uti Mannß.

Min Herre!

Jag har i rättan tid bekommit det bref, hwars med I hedrat mig, och hwaruti I begärt mit utlåtande öfwer et manuscript, som innehåller Sal. Grefwinnans af Wasaborgs lesverne. I torde utlåta mit drögmål med beswarandet häraf, i anseende til några resor, som jag gjort. Jag skal nu förbättra mit fel, i det jag låter Eder weta, m. H. at manuscriptet, (en enda omständighet undantagen, som jag med Edert tillstånd utstrukt, och som, ehuru sann, är onödig i Historien, och kall

Borts

borttagas utan at minska des värde) är aldeles öf-
 werensstämmande med samlingen, och jag försäkrar
 Eder om för des autthentie. Jag skulle icke willa
 samtycka til at låta trycka eller utsprida en Ane-
 dote, som kunde förblåmpa den nedrigaste bland män-
 niskor. När den illacke mislyckas i sina förslaget,
 är han nog straffad; och då man lennar honom
 til et gnågande samwets-agg, är det den enda härand,
 en hederlig man bör tillåta sig; desutom är hela
 den i fråga warande Aneodoten mera löjelig än il-
 lack; tag då aldeles bort densamma, hwilket jag
 med nöje gör med tjugi andra, som Grefswinnans
 Historia har födt af sig. Behållen det öfriga. Den
 minneswård, som jag låtit upresa, mera för Konun-
 gens minne och wälgörande, än at dermed hedra
 Sal. Grefswinnan, stå icke i Hundlösen, utan
 jag har låtit sätta den uti mit Capell på Landegge
 för sådana orsakers skull, som äro för widlöftiga
 at här uprepa. För öfrigt sägnas det mig, m. H.
 at J hafwen kunnat erhålla en affskrift af det ma-
 nuscript, som jag hade den åran lemna til Konun-
 gen, under mit wistande i Sverige; emedan det
 skulle blifwit mig ganska swårt at utur minnet kun-
 na berätta Eder något säkert af denna Historiens
 sedan jag med Hans Maj:ts samtycke lennar alla
 Sal. Grefswinnans papper til Fru Baronessan **So-
 phia Sparre**, och under min återresa från Swe-
 rige, då jag led skeppsbrott på Engelska kusten,
 wied mina öfriga saker åfwen förlorade en affskrift
 af manuscriptet, hwilken jag behållit för mig self.
 Jag

Jag hade icke kunnat säga Eder något omständeligt. Hwad som angår tillåtelsen at trocka det, som I tror Eder böra begära af mig, är det endast en höflighet på eder sida. Jag kan hwarken förbjuda eller tillåta; men jag ser ingen olägenhet, som kan hindra Eder, at häruti följa Eder egen smak. Jag beder inmedlertid, i fall I skulle besluta någon trockning, at utelemna allt hwad som kan vara til mit beröm. Jag har endast gjort, det hwar hederlig Man gjort i mit ställe; och skulle gerna gjort mera, om salig Grefwinnans underliga sinnelag icke ofta bundit mina händer, och twungit mig at se henne lemna sig til flera personer, som misbrukade des förtroende. Ehuru det vara må, har jag, för allt det jag kunnat göra för henne, blifwit tillräckeligen belönt af Konungens godhet, mit eget hjertas och allt hederligt folks bifall. Wid Swenska Hofwet har jag tilbragt de angenämaste ögnablick af min lefnad. Hedrad af de måst smickrande ärebetygelser, har jag wistats i Konungens sällskap, och haft tilfälle at på nära håll lära känna denne Monarken, som med så stora dygder förtjenar besitta **Gustavianas** **Stä** Thronen, för hwilken min wördnad, med allt hwad erkänsla och undran kunna ingifwa mig, aldrig skal uphöra. Ehuru jag af omständigheter och enskilda angelägenheter varit nödsakad undanbedja en äfwen så fördelaktig som hedrande lott *), hwilken Ko-

mina

*) Konungen naturaliserade Baron von Münster, och tillbed honom, utom Introduction på förste bänken å Riddersarhuset, at blifwa förste Hof-Cavallier hos S. M. Höghet, Hertiginnan af Södermanland.

nungen nådigst tilböd mig; har jag likwäl fört med mig til Fäderneslandet, utöm min saknad som är ganska billig, minnet af det förflytna, med en upriktig tilgifwenhet för alt hwad Swenskt är, och framsör alt för deras allfanskwarda Konung, hwars fortsarande nåd på wist sätt gör mig skadeslös för det jag förlorat, då jag lemnade honom. På detta sätt har jag trott mig kunna beswara min Herres angenäma bref, och betygar Eder för öfrigt, at jag är mycket rödd af all den höflighet, hwarmed I, utan at känna mig, hafwen hedrat mig. Jag beder Eder gifwa mig tilfälle, til at wisa Eder det utmärkta högaktning, med hwilken jag har åran wara

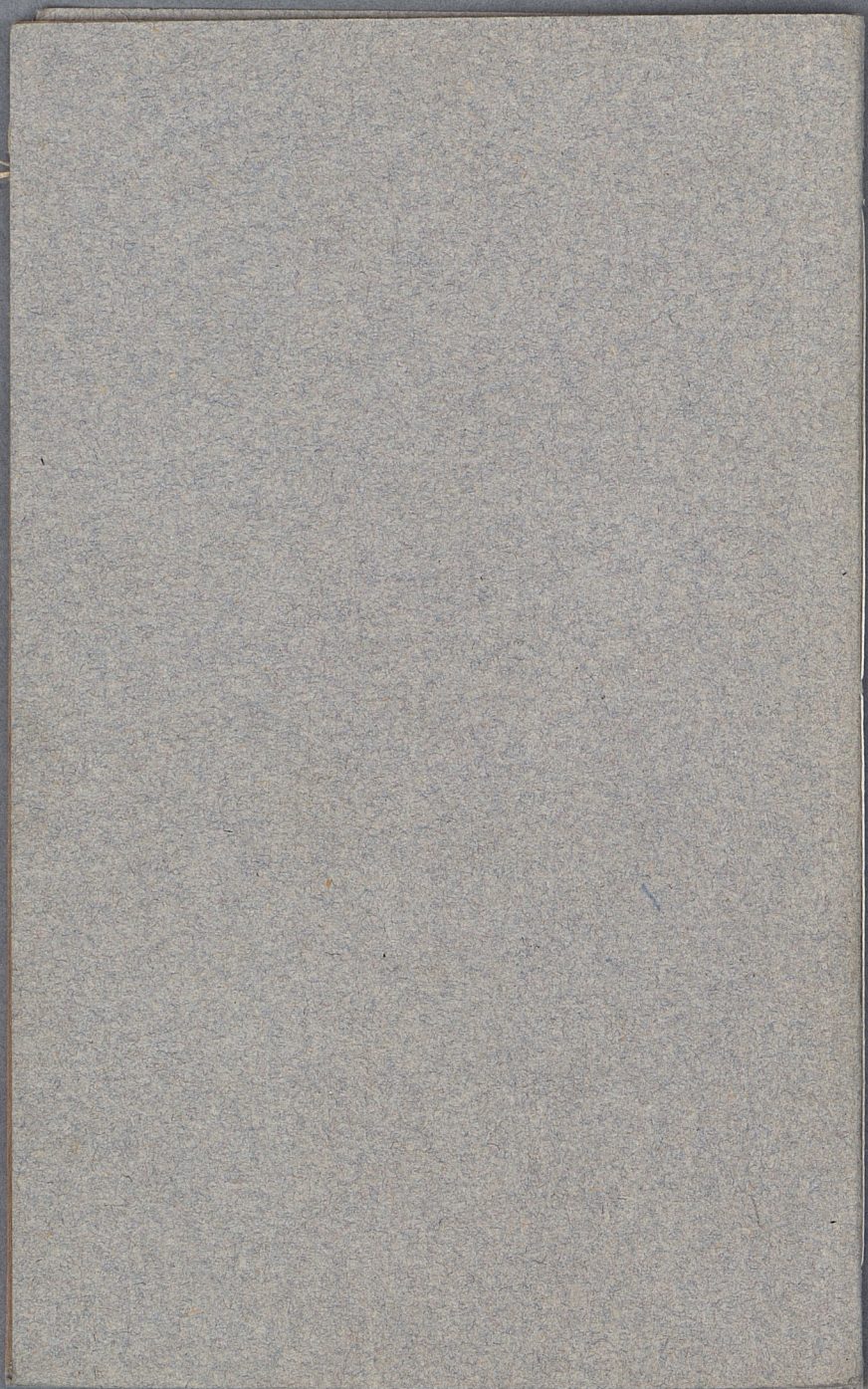
Min Herre,

Lebenbourg nära wid Dsnabrück
d: 1 Nov. 1782.

Eder ödmjukaste
tjenare,

Baron v. Münster-Landegge.

www.books2ebooks.eu